

Efendi Hazretlerinin Şemâili

Seyyid Abdülhakîm efendi (kuddise sirruh) vücûdca gayet mu'tedil ve kusursuzdu. Buğday tenli idi. Alnı geniş ve açıktı. Kaşları birer hilâl gibi olup, kabarık, ince ve mevzundu. Nûr bakışlı gözleri irice idi. Normalden büyük ve ahenkli burnu, Arvâsîlerin karakteristik hususiyetini taşırdı. Yüzü zaifce idi. Sakalı sık idi. İnce dudaklarının çerçevelediği mübarek ağzını açtığı zaman, incileri mahcûb edici beyazlıktaki dişleri arasından bir nûr fıskiyesi hâsıl olurdu. Bedeni iri yapılı idi. insana mutlak surette hürmet telkin edici bir vakar ve heybeti vardı.

Her hâli ve harekâtı ile şerîate uyar, en küçük benlik kokusuna yer vermezdi. Çok mütevazı, pek alçak gönüllü idi. Ben dediği işitilmemiştir. "Bizler hesaba dâhil değiliz, soldaki sıfırlar gibiyiz. O büyüklerin yazılarını anlayamayız, ancak bereketlenmek için okuruz" buyururdu. Halbuki kendisi bu bilgilerin mütehassısı idi. Yakınlarından birine: "Tekkeler kapanmasaydı burada birkaç velî yetişiyordu" buyurmuştur. Din bilgilerinde ve tasavvufun ince ve derin ma'rifetlerinde derya idi. Üniversite mensûbları, fen ve devlet adamları, hukukçular, çözülmeyen sandıkları güç bilgileri sormağa gelir, sohbetinde, dersinde, bir saat kadar oturunca, cevâbını alır sormağa lüzum kalmadan, o bilgi ile doymuş olarak geri dönerdi. Teveccühünü, sevgisini kazananlar, sayısız kerametler görürdü. Keramet göstermekten çok sakınırdı. Şivesi ve yolu hep istikametti. Çok heybetli ve temkin ehli idi. İlâhî irâdeye bağlı olmaktan gelen bir teslimiyet içindeydi.

Ahlâkı, Resûlullahın (sallallahü teâlâ aleyhi ve âlihi ve sellem) ve Eshabının ve Ehl-i beyt imam ve büyüklerinin (radıyallahü anhüm) ahlâkı üzere idi. Sanki Eshab-ı kiram devrinden bu zamana bir yadigârdı. Huzuru, edebi, hayası, hikmeti, letafeti ve zerafeti devirler ötesini hatırlatırdı. Çok müsâfir severdi. Yardım yapmaktan hoşlanırdı. Kömür alırken kömürcü ile on para için pazarlık edip, sâile

[dilenciye] ikibuçuk lira sadaka verdiği zaman hikmetinden suâl edenlere: “Pazarlık etmek sünnettir. Ayrıca büyük amcam hazreti Hasan (radiyallahü anh) dan, ‘çok pazarlık ederdi’ haberi bize geldi. Sadaka vermek de, iyi vermek de sünnettir. Sünnete ittiba etmeğe çalışıyorum” buyurup, şeriat emir ve yasaklarını bildirirken dahî alçak gönüllülük dersi verirdi.

Bir defasında Fransız sefirine, Piyer Loti’yi ziyarete gelmişken, Efendi Hazretlerinin hâlinden bahsetmişler. O da Efendi’yi görmek istemiş ve zâten yakın yerde olan Efendi’ye gelmiş. Efendi’nin cami yanında, demir parmaklıklar önünde çekilmiş sarıklı cübbeli resmi o günün hâtırasıdır. Elçi, biz Almanya’yı dost bildik, fakat onlar bize harb açtı, Fransa’yı işgal ettiler sebebi nedir? Diye sordu. Efendi: “Fransızların başında Cumhur reisi, Almanların başında Hitler, ya’nî kral vardır. Cumhur reisi maaşlı memur hükmündedir. Kral ise memleketin sahibidir. Onun için aralarında çok fark vardır” buyurunca, sefir, cevâbı çok beğenmiş ve Efendi Hazretlerini, kendine göre feylesof ünvanı ile takdir etmiştir.

Efendinin kabiliyet ve talebinin ziyâdeliğindedir ki, daha mürşidinden ilk rabıta emrini alıp, rabıta yapmağa başlayınca, Seyyid Abdülkâdir Geylânî hazretlerini görmüş, kendisine birçok şeyler suâl edip cevâblarını almıştır. Rüyalarına zâten kendileri ayrı bir yer vermiştir.

Önceleri yaz günlerinde eshabı ile Marmara sahillerine, yani Yeşilköy taraflarına gider, sahilde çok tatlı sohbetler eder, denize de girerlerdi. Sonra bazı pis kimselerin yüzünden “Marmara kirlendi” buyurup, yukarıda işaret edildiği gibi Boğaz içinde Kavaklara gider oldular. Boğaziçi vapurunun arka üst kısmında oturur, gözü ağyara almasın diye karşısına eshabından birini, meselâ Şâkir efendiyi oturturdu. Her haliyle eshabına canlı bir İslâm hayâtı dersi verirdi. Bir defasında Altinkum’da iken oturdukları yere keman çalarak bir çingene yaklaşır. Eshabı mâni’ olmak isterler de, Efendi’nin dudaklarından şu basit, fakat manidar ilim cümlesi duyulur: “Haram da rızıktır. Cenâb-ı Hak’tan halâl ve hayırlı nızık

istemelidir.”

Bu tenezzühlerinde nice fevkalade halleri müşahede edilirdi. Gün olur, bir termos çay akşama kadar bitmezdi. Buyururdu:

-Siz ne idiği bilmiyorsunuz, ne olduğumuzu biraz görmüş anlamışsınız. Ben ne idiğimizi biliyorum. Ne hale getirildiğimizi de. Onun için bizi bu hâle düşürenleri sizden daha çok tanıyorum.

-Yâ Rabbi, huzuruna getirecek hiçbir amelim yok, habis ruhlu kimselere buğzumdan başka.

Gün gelir, taşıdığı büyük emânetin ağırlığını hisseder ve: “Ben zayi’ oldum” buyurur. Zaman olur, Resûl-i erkemden (sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem) kendilerine kadar gelen ulvî emâneti verecek kimse bulamadığından esef ve ızdırabla: “Keşke Beyoğlunda bir tütüncü dükkânım olsaydı da, kimse beni tanımasaydı” derdi.

Kendisine, Sultan Ahmed Câmi’-i şerifi imamı, kızınının hıfzını câmi’de erkeklere dinletti, dediklerinde: “Kızını Beyoğlu’nda açık gezdirseydi, bu kadar günâh işlemezdi” buyurmuştur.

Kısaca Seyyid Abdülhakîm efendi (kuddise sirruh) : “Ümmetimin âlimleri Benî İsrail’in peygamberleri gibidir”, “Âlimler Peygamberlerin vârisleridir” hadîs-i şerifleri ile bildirilen ve medh edilen mutlak ya’nî her bakımdan, ya’nî zahirî ve bâtınî ilimlere sâhib en büyük âlimlerden ve belki hazreti Mehdi’ye kadar mislî gelmeyecek mürşidlerden idi. Böyle bir zâtı, bizim gibi elinden ve dilinden kimseye bir fâide gelmez, nefsinin esaretinden, şeytanın hilelerinden kurtulmamış olan bir zavallı hangi yüzle, hangi söz ve öze anlatmağa cür’et edebilir.

(Süleyman Kuku-Son Halkalar ve Seyyid Abdülhakîm Arvâsî’nin Külliyyatı-1.Cilt- s.362-364)